

РЕЦЕНЗІЯ

на дисертаційну роботу
Бучинського Олексія Сергійовича
на тему «Комплексна фізична терапія при хронічній патології
плечового суглобу в амбулаторних умовах»,
представлену на здобуття ступеня доктора філософії
з галузі знань 22 — Охорона здоров'я
за спеціальністю 227 Фізична терапія, ерготерапія.

Актуальність теми дисертації.

За сучасними даними поширеність болю в плечі коливається від 1% до 55% серед дорослих, причому в країнах з високим рівнем доходів цей показник може сягати 55,4%. В Україні, незважаючи на обмеженість даних, проблема хронічного болю в плечі зростає, що пов'язано, зокрема, з малорухливим способом життя та збільшенням тривалості сидячої роботи.

Хронічний біль у плечі, найчастіше спричинений захворюваннями періартикулярних тканин, такими як тендиніт ротаторної манжети, субакроміальний бурсит, кальцифікуючий тендиніт, значно знижує якість життя пацієнтів та призводить до втрати працездатності. Переважним вибором лікування у більшості випадків є консервативна терапія, що забезпечує безпечне та ефективне відновлення функції без необхідності хірургічного втручання. Однак, сучасні наукові праці вказують на те, що ефективність мототерапії при хронічних захворюваннях плечового суглоба є нижчою порівняно з комплексним реабілітаційним підходом. Це підкреслює необхідність додаткових досліджень для перевірки гіпотези про те, що комплексна фізична терапія, яка включає терапевтичні вправи, техніки міофасціального релізу, м'які мануальні техніки, кінезіотейпування у поєднанні з преформованим фізичним чинником — ударно-хвильовою терапією, забезпечує найшвидший та найбільш виражений результат. З огляду на це, тема дисертації є своєчасною та має важливе соціальне значення.

Таким чином, питання розробки комплексної програми фізичної терапії для пацієнтів з хронічними захворюваннями плечового суглобу є актуальним. Вирішення цього питання створює умови для підвищення ефективності відновлення таких пацієнтів, що в подальшому зможе сприяти відновленню працездатності та покращити якість життя громадян.

Оцінка обґрунтованості наукових результатів дисертації, їх достовірності та новизни.

Наукова новизна результатів дисертаційного дослідження полягає в наступному: в ході дисертаційної роботи уперше науково обґрунтовано та розроблено авторську комплексну програму фізичної терапії із застосуванням впливу преформованого чинника — екстракорпоральної ударно-хвильової терапії, модифікованого комплексу терапевтичних вправ, міофасциального реліза, м'яких мануальних технік та кінезіотейпування у осіб з хронічними захворюваннями плечового суглоба; доведено статистично значимий позитивний вплив запропонованої комплексної програми фізичної терапії із застосуванням впливу екстракорпоральної ударно-хвильової терапії, модифікованого комплексу терапевтичних вправ, міофасциального реліза, м'яких мануальних технік та кінезіотейпування на усунення больового синдрому, збільшення діапазону рухів та покращення якості життя; уперше запропоновано та доведено ефективність застосування екстракорпоральної ударно-хвильової терапії за топічним принципом — «вплив на причину та ключовий патологічний механізм» при комплексній фізичній терапії хронічної патології плечового суглобу в амбулаторних умовах; уперше доведена ефективність використання комплексної програми фізичної терапії із застосуванням впливу преформованого чинника (екстракорпоральної ударно-хвильової терапії), модифікованого комплексу терапевтичних вправ, м'яких мануальних технік та кінезіотейпування у осіб з хронічними захворюваннями плечового суглоба.

Достовірність наукових результатів підтверджується ґрунтовним аналізом об'єктивних даних отриманих за допомогою інструментальних методів діагностики, а також аналізу суб'єктивної оцінки стану пацієнтів. Наведені у роботі наукові положення, висновки та практичні рекомендації повністю обґрунтовані та представлені у роботі в табличному та графічному вигляді та впроваджені в певний перелік лікувальних та оздоровчих установ.

Наукові дослідження були виконані здобувачем на кафедрі біобезпеки і здоров'я людини КПІ ім. Ігоря Сікорського в рамках НДР № 0117 U 002938 «Розробка технологій фізичної терапії та технічних засобів її здійснення» під керівництвом завідувача кафедрою біобезпеки і здоров'я людини, доктора медичних наук, професора Худецького Ігоря Юліановича.

Отже, в дисертаційній роботі поставлене наукове завдання: розробити, науково обґрунтувати і довести ефективність застосування комплексної програми фізичної терапії для пацієнтів з хронічними захворюваннями плечового суглобу виконано повністю, здобувач повною мірою оволодів методологією наукової діяльності.

Оцінка змісту дисертації, її завершеність та дотримання принципів академічної доброчесності.

За своїм змістом дисертаційна робота здобувача Бучинського Олексія Сергійовича повністю відповідає спеціальності 227 – Фізична терапія, ерготерапія та напрямкам досліджень відповідно до освітньої програми третього (доктор філософії) рівня вищої освіти.

Дисертаційна робота є завершеною науковою працею і свідчить про наявність особистого внеску здобувача у науковий напрям фізичної терапії, ерготерапії.

Розглянувши звіт подібності за результатами перевірки дисертаційної роботи на текстові співпадиння, можна зробити висновок, що дисертаційна робота Бучинського Олексія Сергійовича є результатом самостійних досліджень здобувача і не містить елементів фальсифікації, компіляції, фабрикації, плагіату та запозичень. Використані ідеї, результати і тексти інших авторів мають належні посилання на відповідне джерело.

Мова та стиль викладення результатів.

Дисертаційна робота написана українською мовою.

У роботі поєднані емпіричні та теоретичні дослідження, які представляють собою структуровану наукову працю побудовану відповідно до мети та завдань дослідження. Дисертаційна робота включає загальноприйняті зарубіжні та вітчизняні терміни, ґрунтовний аналіз сучасних наукових літературних джерел, переважна кількість з яких перепадає на іноземні дослідження в межах тематики дисертаційної роботи здобувача. Стиль викладеного матеріалу є науковим та логічно-послідовним.

Дисертація складається зі вступу, 4 розділів, практичних рекомендацій, висновків, списку літератури та додатків. Загальний обсяг дисертації – 205 сторінок.

У вступі висвітлено актуальність наукової роботи, яка опирається на аналітичний огляд досліджуваної проблематики та визначає відповідну постановку мети та завдань дослідження. Сформульовані об'єкт та предмет дослідження. Надається перелік методів та методик, які були використані для досягнення мети та виконання завдань дослідження, визначена наукова новизна результатів, її практичне значення. Надані відомості про наукові праці, які були опубліковані з метою висвітлення результатів дисертаційної роботи.

У першому розділі наведений аналіз літературних джерел досліджуваної проблематики, який включає сучасні погляди на

епідеміологію, патофізіологію, етіологію хронічних захворювань плечового суглобу; сучасні підходи до використання окремих засобів та комплексних програм фізичної терапії при реабілітації пацієнтів з хронічними захворюваннями плечового суглобу; аналіз методів фізикальної, інструментальної діагностики та оцінки якості життя пацієнтів з хронічними захворюваннями плечового суглобу; обґрунтування використання запропонованої комплексної програми фізичної терапії.

У другому розділі наведена загальна характеристика обстежених осіб до початку фізичної терапії. Обґрунтовано доцільність впроваджених засобів фізичної терапії, що були включені до комплексної програми, їх характеристики та методики використання. Надано характеристику методам, які були використані у дослідженні, а також висвітлено методи статистичного аналізу отриманих даних.

У третьому розділі представлено аналіз результатів отриманих у ході дисертаційного дослідження. Розглянуто результати оцінки ефективності фізичної терапії у порівняльній та двох основних групах до та після реабілітаційного втручання. Проведено аналіз кореляційних зв'язків між показниками різних методів дослідження, що оцінювали об'єм рухів у суглобах, рівень болю, функціональність та якість життя у пацієнтів всіх обстежених груп до та після фізичної терапії.

У четвертому розділі наведений аналіз та узагальнення отриманих результатів наукового дослідження. Систематизовані основні данні та науково обґрунтована новизна дисертаційної роботи.

У висновках на основі фактичного матеріалу та статистичної достовірності отриманих результатів відображається зміст дослідження, що відповідає меті та завданням дисертаційної роботи.

Дисертаційна робота оформлена відповідно до вимог наказу МОН України від 12 січня 2017 р. № 40 «Про затвердження вимог до оформлення дисертації».

Оприлюднення результатів дисертаційної роботи.

Наукові результати дисертації висвітлені у 3 наукових публікаціях здобувача, серед яких: 2 статті у наукових виданнях, включених на дату опублікування до переліку наукових фахових видань України; 1 одноосібний розділ у колективній монографії, що рекомендований до друку Вченою радою НУ «Запорізька політехніка» та пройшов рецензування.

Також результати дисертації були апробовані на 15 наукових фахових конференціях.

Публікації здобувача є результатом самостійних досліджень. Наукові положення та висновки дисертаційної роботи, що виносяться на захист належать здобувачу. Всі наукові праці виконані з дотриманням вимог академічної доброчесності. Запозичені результати у інших авторів мають відповідне посилання. Матеріали дисертаційної роботи були розглянуті міжфакультетською комісією з біоетики на засіданні від 03.03.2025, протокол №1. На основі розглянутих матеріалів Комісія підтвердила, що дане дослідження проведено з дотриманням принципів біоетики та може рекомендовано до захисту з метою одержання наукового ступеня (Експертний висновок №1-2025).

Таким чином, наукові результати описані в дисертаційній роботі повністю висвітлені у наукових публікаціях здобувача.

Недоліки та зауваження до дисертаційної роботи.

1. У дисертації доцільно було б зосередитись не тільки на середніх показниках ефективності програм, але й зробити глибший аналіз чинників, які могли впливати на індивідуальну відповідь пацієнтів на реабілітацію (наприклад, вік, супутні захворювання, тривалість болю), що могло б сприяти подальшій персоналізації терапії.
2. У роботі бажано надати аналіз економічної ефективності чи порівняння витрат, пов'язаних із застосуванням різних програм фізичної терапії, що важливо для обґрунтування їх впровадження в систему охорони здоров'я.
3. У тексті зустрічаються окремі друкарські погрішності та стилістичні помилки.

Вважаю, що висловлені зауваження не є визначальними та не зменшують загальну наукову новизну та практичну значимість результатів та не впливають на позитивну оцінку дисертаційної роботи.

Висновок про дисертаційну роботу.

Вважаю, що дисертаційна робота здобувача ступеня доктора філософії Бучинського Олексія Сергійовича на тему «Комплексна фізична терапія при хронічній патології плечового суглобу в амбулаторних умовах» виконана на високому науковому рівні, не порушує принципів академічної доброчесності та є закінченим науковим дослідженням, сукупність теоретичних та практичних результатів якого розв'язує наукове завдання, що має істотне значення для галузі знань 22 – Охорона здоров'я. Дисертаційна робота за актуальністю, практичною цінністю та науковою новизною повністю відповідає вимогам чинного законодавства України, що передбачені в п.6 – 9

«Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44.

Здобувач Бучинський Олексій Сергійович заслуговує на присудження ступеня доктора філософії в галузі знань 22 - Охорона здоров'я за спеціальністю 227 – Фізична терапія, ерготерапія.

Рецензент:

Доцент кафедри біобезпеки і здоров'я людини
Національного технічного університету України
«Київський політехнічний інститут
імені Ігоря Сікорського»

к.т.н., доц.

19.08.2025р.

Юлія АНТОНОВА-РАФІ

